

У последњој емисији „Црно-бели свет са Ђорђем Вукадиновићем“, гостовао је економиста и професор филозофског факултета у Београду Миодраг Зеџ. Након истакнуте каријере просветног радника, научника и консултанта, чије је услуге често користила и држава, Зеџ је стекао широку пажњу јавности као друштвени коментатор и аналитичар, својеврсни „популарни филозоф“. Његов канал на Јутјубу има више од 26 хиљада пратилаца, а поједине објаве премашују више стотина хиљада приказа.

„Моћ је у вашим рукама. Морате гласати. Морате бити активни, морате критички промишљати. Морате то своје грађанско право, то је право, али то је и обавеза“, основна је порука коју је професор Зеџ послао. Ипак, емисија је привукла највише пажње због медијских најава да би он могао бити кандидат за председника Србије, што је Зеџ на себи својствен духовити наћин демантовао.

1. „Ми имамо једно организовану, милитантну политичку мачину која намеће тренд, и имамо једну раздробљену, ћутећу, понижену већину која не гласа и која је предмет манипулације“

Као главни проблем српског друштва, професор Зеџ истиче „недостатак забринутости за јавну добробит“, као и недостатак консензуса о колективном интересу и правцу деловања, што се може рећи да је резултирало одласком нигде. „Ако уђеш у погрешан воз, све су станице погрешне. И зато смо ми после 100 година на нивоу на ком смо били пред Балкански рат 1912. Само што смо тад имали енергију и снагу да ћемо нешто добити, а сад имамо рационално очекивање да ћемо изгубити“, каже професор, објашњавајући да кључ опстанка једног поретка лежи у нади да ће „сутра бити боље“, а те наде више у Србији нема. „Сада је Србија у најгорем положају икада у својој историји, тога људи нису свесни (...) Србија је живела на дотоку људског капитала. Не би Србије ни било после Првог светског рата, и после Другог светског рата да огроман један српски простор није похрлио у ово данас што се зове Србија. Била је једна велика држава која је привукла официре, инжењере, дипломате итд. То је био основ раста. Србија је била једна од највећих имигрантских земаља на свету, уз Америку. Србија је данас емигрантска земља. Сад становништво, чак и Београда, стагнира и пада. А плус то што има огромно фиктивно становништво. Пола Републике Српске има личну карту у Београду. Они не постоје ту. Они су у Торонту, Минхену, Бањој Луци.“

Србија је била једна од највећих имигрантских земаља на свету, уз Америку. Србија је данас емигрантска земља. Сад становништво, чак и Београда, стагнира и пада

Као највећи проблем српског политичког система, Зеџ је истакао то што „никада нисмо направили модел, да ми знамо шта је већина а шта је мањина у политичком смислу (...) Ми имамо једну организовану, милитантну политичку мањину која намеће тренд и имамо једну раздробљену, ћутећу, понижену већину која не гласа, која је предмет манипулације... (...) Ми не знамо шта је већина шта је мањина, ја мислим да би требало законом чак обавезати људе да гласају. Људи не схватају да је то огромна једна ствар и сви се накнадно нешто жале итд. Па неко каже: 'не гласам, немама за кога'. Можеш на крају да гласаш за мање зло“.

„Та прича 'нећу да гласам за мање зло' је једна лоша и антиполитичка фраза која нас доста скупо кошта“, одговорио је домаћин и констатовао да ништа у животу није савршено. „Зашто би очекивали од политике да имамо савршен избор? У суштини, како и у животу, тако и у политици, увек бираш између два зла“, рекао је Вукадиновић.

2. „У овом друштву су заказале две кључне установе – црква и школа. Нема вредносног система. Нема развоја и друштво се покидало у смислу емпатије и солидарности“

„Ја мислим да су две установе страшно заказале, из којих то исходи, где се креира вредносни систем. Нажалост, ја читав живот припадам једној, а то је школа. Ја мислим да је наша трагедија почела са једним трендом који траје већ доста дуго – пропадање школа. Прво су пропале основне, па средње, а сад пропадају и универзитети... И једно друштво које доведе школу у такву ситуацију, не може бити... Ја сам то често говорио, људи, кад узмете просперитетна либерална друштва – чији су торњеви највећи у Америци? Па, Харварда. Ко је први имао камени под? Па, школе су имале. Тамо су цркве дрвене, али су универзитети сазидани од камена. (...) Па је амерички универзитет нон-профит организација, он служи као мрестилиште да се ухвате таленти. Ти овде оснујеш универзитет да продаш диплому, да би се то сад све довело до страховитог бесмисла.“

Пише: Миодраг Зеџ
субота, 05 фебруар 2022 19:18

Тамо су цркве дрвене, али су универзитети сазидани од камена

Друга институција која је заказала, према мишљењу професора Зеџа, јесте црква. „Има цркве, али нема народа, нема вредносног система. Нема развоја и друштво се покидало у смислу емпатије, солидарности и светоназора. (...) Црква томе служи, да успостави систем вредности. Систем веровања, правде, неправде, истине, доброте, давања, узимања, злочина, казне, зато то служи“, рекао је Зеџ и илустровао домаћи менталитет: „Људи су спремни да 10 дана траже кривину да положе испит, а могли су за седам дана да га науче. Комфорније и једноставније би било научити (...) Како се код нас третира реч филозофија? Па, пежоративно. Кад имаш тај став, не можеш далеко догурати.“

3. „Вучић не разуме систем. Он влада ручно, а нема полуга. Мислим да ће се пре сам урушити, него што ће га срушити ови други“

О лику и владавини Александра Вучића Зеџ каже: „Вучић је несумњиво мајстор владања. Ја мислим да ова опозиција потцењује Вучића. Ја сам то говорио пре 10

Пише: Миодраг Зеџ
субота, 05 фебруар 2022 19:18

година... Он је човек обучен да влада. Он има страсти да влада, он има енергије да влада, он би могао бити велики реформатор да је то изабрао. Нажалост, ја мислим да је одабрао погрешан пут. (...) Ја мислим да је Вучић освојио масу, да је деструктивно користи, да ће се сам урушити пре него што ће га срушити ови други. (...) Он не разуме систем. Он влада ручно, а нема полуга. И сад, окурио се таквим људима и сад прича три дана на телевизији како је уштедео са Русима толико и толико милиона, а овај (Грчић) запали багер вредан 20 милиона евра, што је дупло више милиона“, кроз смех говори професор, напомињући да „зreo човек увек бира да се окружи бољима од себе“.

▣ 4. „Београд на води је перионица пара и урбанистичка грешка. А вероватно ће се на крају показати и неисплативим“

Нити имам стан у Београду на води, нити бих га имао. Али мислим да је то урбанистичка грешка

Упитан за мишљење о Београду на води, Зеџ одговара: „Људи сматрају да је то нека перионица пара. Ја не знам детаље, нити имам стан у Београду на води, нити бих га имао. Али мислим да је то урбанистичка грешка.“ Професор је објаснио да је требало направити „београдски прстен“ од Аде Циганлије све до Панчевачког моста, па каскадно зидати зграде од нижих ка вишима, да би постојала симетрија са левом обалом Саве, док је на овај начин река затворена. „Ја могу да разумем да власт служи да се неко обогати, али мораш направити нешто да траје“, каже Зеџ, појаснивши да ће овај комплекс бити потпуно нефункционалан на инфраструктурном нивоу. Такође је рекао да очекује пад цене некретнина, што значи да постоји могућност да ће се инвестиција на крају показати и потпуно неисплативом.

5. „Нисам ја за председника – а није ми баш ни нуђено. Ја сам желео да будем професор и да се на тај начин одужим отачеству. Да кажем: Ја рекох и спасих своју душу“

У јавности се у протеклом периоду спекулисало да би Миодраг Зеџ могао бити добар председнички кандидат, а, према речима домаћина, поједина истраживање – укључујући и она последња „Нове српске политичке мисли“ – то су и потврдила. Међутим, професор каже да нити жели ту функцију, нити га је, заправо, било која од опозиционих фракција позвала да се кандидује. „Да би нешто успешно радио, мораш да то истински желиш. Ја

Пише: Миодраг Зеџ
субота, 05 фебруар 2022 19:18

сам желео да будем професор, ја сам желео да се на тај начин одужим отачеству, да кажем: 'Ја рекох и спасих своју душу'. Ја нисам да вас терам, да вам претим, да вам дајем мамац, ја нисам 'ево вам 50 евра да гласате за мене'. Ја нисам тај човек. Али мислим да и овакви као ја имају неко место у том политичком еко-систему. Свако треба да ради оно где види себе, а ја покушавам да убедим људе да је у њиховом интересу да се баве општим интересом."

„Овде је проблем персонализација политике“, констатовао је професор, објаснивши да је тај приступ питањима од општег интереса потпуно погрешан, а да су успешна друштва „једна амбијентална целина“.

„На Балкану се тражи вођа. Тражи се месија. Тражи се неко ко решава проблеме. И ми ћемо доћи до тога да ће председника државе звати кад не ради сијалица. И Вучић ће да дође да је заврше. Ово је бесмислено. Људи не схватају да је друштво много сложена ствар и да треба дати могућност системску да свако дође до тачке да максимизира неки свој потенцијал“, закључио је професор Зеџ.

(НСПМ)